

DEN HULE FRED'S FEIRING

I det «Herrens år» 1985 er man blant de beseirede nasjoner, som blant seierherrene, pinlig opptatt av problemet hvordan feire 40-års minnet for andre verdenskrigs slutt. Særlig i Vest-Tyskland er det mange som undres på om dette som ble krigsavslutningens resultat, egentlig er noe å feire i det hele tatt, for menneskene på kloden, for den vestlige sivilisasjon, for Tyskland. Det reiser seg et ubehagelig spørsmål for enhver person med tilstrekkelig historisk kunnskap: Finnes det i etterkrigstiden noe som kan rettferdiggjøre denne krigens uhyrlige omkostninger, blodpengene som ble betalt av seierherrene, som beseirede. Siden svaret synes å måtte bli t avgjort nei, vil noen i selvforsvar gå i gang med å utmale et grotesk bilde av verden slik den angivelig ville ha sett ut i dag om det var Tyskland og dets allierte som vant krigen. Vel, dem om det. Hypotetiske spørsmål må få hypotetiske svar. Men bare det at spørsmålet med god grunn kan reises, sier en god del: Når vi ser hvordan verden ser ut idag, er det da så sikkert at den ville kunne ha vært verre om Tyskland hadde vunnet? Eller kanskje verden hadde sett bedre ut da? Det siste forutsetter at de verste feilgrep i den tyske politikk ble endret etter krigen. Feilgrepene i alliert politikk ble *ikke* endret.

I Tyskland i dag pekes det på den nye og sterkt befestede frontlinje mellom østre og vestre del av Europa, og mange vil anse denne delingen for en historisk tragedie. Det pekes på seierherrenes innbyrdes fiendskap og på gjenopprustningen av de to Tyskland, ett på hver side i øst-vestkonflikten. Det pekes på at de beseirede folk, som nå mest er representert av barn og barnebarn av den generasjon som tapte krigen – fremdeles etter 40 år i mange henseender behandles som annen- og tredjeklasses borgere av verdenssamfunnet.

Selv om vårt land faktisk ikke rakk å alliere seg med *noen* av de to krigførende allianser i vår vesle to-måneders mini-krig, kan vi som etterpå deltok som frivillige på tysk side i øst, meget godt forstå de tyske reaksjoner på 40-års-feiringen av freden. Vi vil nå som alltid før ta avstand fra mangt og meget i «Det tredje riket» og assosierer oss ikke med det. Særlig finner vi det urimelig at vi ble – og blir – gjort kollektivt medskyldige i f.eks. jødeforfølgelse, noe som heller ikke ble allment kjent før etter krigens slutt.

Det var med lettelse vi så krigen ta slutt og at Norge slapp fra det uten landavståelser til Sovjet. En tragedie var det at vårt nordligste område først ble bombet av russerne og deretter brent av tyskere. Men alt kunne jo ha gått så mye, mye verre.

Det ble derimot det vel beregnede, ondsinnede hevnoppgjøret etter krigens slutt, som ble vårt lands viktigste bidrag til krigsforbrytelsene og – tragediene. Landets flyktede autoriteter i London skrev sin «fullmakt» – som ikke ble skrevet på Elverum, men i London. Dette uredelige «dokument» ble siden brukt som grunnlag for et storstilt misbruk av norsk rettsvesen til et partisk partipolitisk oppgjør for å villede menigmann og utpeke syndebukker for egne politiske feilgrep. Oppgjørets domsavsigelser ødela resten av livet for tusenvis av norske familier og ble årsak til uhyggelig mange personlige tragedier. Barn og barnebarn av dem som slik ble gjort til syndebukker, har siden også fått føle den kollektive straff i andre og tredje ledd. Tysk brutalitet og rasediskriminering kom til heder og verdighet og ble videreført av de hjemvendte norske emigranter – med den lille endring at jødeforfølgelsene ble omgjort til forfølgelse og diskriminering av den gruppe som uten brukbar grunn ble utpekt til «nazi-venner» og medskyldige i tyske krigsforbrytelser.

I Norge ble det hul feiring av 40-års-minnet for krigens

slutt. Det store flertall av enfoldige «folkeveiledere» – avisfolk, mediafolk og lærere, minnet dagen med gjentakelse av gammel løgn-propaganda fra krigens dager.

Men de som vet bedre, deler seg i to grupper, hvorav den ene taler mot bedre vitende og prøver befeste troen på «retts»-oppgjørets verdighet.

GH.